

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 16.5.2007
KOM(2007) 258 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

KONVERGENSRAPPORT 2007 OM MALTA

(utarbetad i enlighet med artikel 122.2 i fördraget på Maltas begäran)

{SEK(2007) 622}

1. RAPPORTENS SYFTE

Enligt artikel 122.2 i fördraget skall kommissionen och Europeiska centralbanken minst en gång vartannat år, eller på begäran av en medlemsstat med undantag, rapportera till rådet om hur medlemsstaterna fullgör sina förpliktelser när det gäller att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen.

Denna rapport har utarbetats efter en begäran av Malta, som lämnades in den 27 februari 2007. En mer detaljerad bedömning av konvergenssituationen i Malta ges i en teknisk bilaga till denna rapport (SEC(2007)622).

Rapporterna har utarbetats av kommissionen och ECB på grundval av artikel 121.1 i fördraget. Enligt den artikeln skall rapporterna omfatta en granskning av i vilken utsträckning som varje medlemsstats nationella lagstiftning, inklusive stadgan för dess centralbank, är förenlig med artiklarna 108 och 109 i fördraget och med ESCB-stadgan. I rapporten skall också granskas om en hög grad av varaktig konvergens har uppnåtts i medlemsstaten i fråga med hänvisning till konvergenskriterierna (prisstabilitet, den offentliga sektorns finansiella ställning, växelkursstabilitet, långfristig räntenivå), samt med beaktande av ett flertal andra faktorer som nämns i det sista stycket i artikel 121.1. De fyra konvergenskriterierna utvecklas ytterligare i ett protokoll som finns fogat till fördraget (protokoll nr 21 om konvergenskriterier).

Granskningen av huruvida den nationella lagstiftningen, inklusive de nationella centralbankernas stadgar, är förenlig med artiklarna 108 och 109 i fördraget och med ESCB-stadgan kräver en bedömning av efterlevnaden av förbudet mot finansiering via sedelpressarna, s. k. monetär finansiering (artikel 101 i EG-fördraget) och förbudet mot positiv särbehandling (artikel 102 i EG-fördraget), överensstämmelse med ESCB:s mål (artikel 105 i EG-fördraget), centralbankens oberoende (artikel 108 i EG-fördraget) och integreringen av nationella centralbanker i ESCB (flera artiklar i EG-fördraget och ESCB-stadgan).

Prisstabilitetskriteriet definieras enligt följande i artikel 121.1 första strecksatsen i fördraget: "En hög grad av prisstabilitet [...] skall framgå av att inflationstakten ligger nära den i de högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet".

I artikel 1 i protokollet om konvergenskriterierna anges dessutom att "kriteriet om prisstabilitet [...] innebär att en medlemsstat under en tid av ett år före granskningen skall uppvisa en hållbar prisutveckling och en genomsnittlig inflationstakt som inte med mer än 1,5 procentenheter överstiger inflationstakten i de, högst tre, medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet. Inflationen skall mätas med hjälp av konsumentprisindex på en jämförbar grund, med beaktande av skillnader i nationella definitioner". Kravet på stabilitet innebär att en tillfredsställande inflationstakt framför allt måste uppnås genom att inputkostnader och andra faktorer som påverkar prisutvecklingen i strukturellt hänseende utvecklas väl, snarare än att återspegla tillfälliga faktorerers inverkan. Undersökningen av konvergens omfattar därför en granskning av faktorerna bakom

inflationen och utsikterna på medellång sikt. En bedömning görs också av huruvida landet de närmaste månaderna verkar kunna uppnå referensvärdet¹.

Referensvärdet för inflationen beräknades i mars 2007² till 3,0 %. Finland, Polen och Sverige var de tre länder som hade uppnått bäst resultat i fråga om prisstabilitet.

I artikel 121 tredje strecksatsen i fördraget beskrivs **växelkurskriteriet** som ”iakttagande av det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism under minst två år utan devalvering i förhållande till någon annan medlemsstats valuta”.

I artikel 3 i protokollet om konvergenskriterier anges följande: ”Kriteriet om deltagande i Europeiska monetära systemets växelkursmekanism [...] innebär att kursrörelserna för en medlemsstats valuta skall ha legat inom det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism, utan att några allvarliga spänningar har uppstått, under minst de två senaste åren före granskningen. Särskilt skall medlemsstaten inte på eget initiativ ha devalverat sin valutas bilaterala centalkurs i förhållande till någon annan medlemsstats valuta under denna period.”

Den aktuella tvåårsperioden för bedömningen av växelkursstabiliteten i den här rapporten löper från den 27 april 2005 till den 26 april 2007.

Konvergenskriteriet om **sunda offentliga finanser** definieras i artikel 121.1 andra strecksatsen i fördraget som ”en hållbar finansiell ställning för den offentliga sektorn; detta skall framgå av att den offentliga sektorns finanser inte uppvisar ett alltför stort underskott enligt bestämmelserna i artikel 104.6”. I artikel 2 i protokollet om konvergenskriterier anges också att kriteriet betyder att ”medlemsstaten vid tidpunkten för granskningen inte får vara föremål för något beslut av rådet enligt artikel 104.6 i detta fördrag om att ett alltför stort underskott föreligger”.

I artikel 121.1 fjärde strecksatsen i fördraget krävs ”varaktighet i den konvergens som medlemsstaten har uppnått och i dess deltagande i Europeiska monetära systemets växelkursmekanism, såsom det kommer till uttryck i den **långfristiga räntenivån**”. I artikel 4 i protokollet om konvergenskriterier anges också att ”kriteriet om konvergens i räntesatserna [...] innebär att en medlemsstat under en tid av ett år före granskningen skall ha haft en genomsnittlig långfristig nominell räntesats som inte med mer än två procentenheter överstiger motsvarande räntesats i de, högst tre, medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet. Räntesatserna skall beräknas på grundval av långfristiga statsobligationer eller jämförbara värdepapper, med beaktande av skillnader i nationella definitioner”.

Referensvärdet för den långfristiga räntenivån beräknades till 6,4 % i mars 2007.

¹ Prognoserna för referensvärdets utveckling är högst osäkra då de beräknas på grundval av inflationsutsikterna för de tre medlemsstater som förväntas ha den lägsta inflationen under prognosperioden, vilket ökar felmarginalen.

² Sista datum för uppgifter som används i denna rapport är 26 april 2007.

Enligt artikel 121 i fördraget skall också andra faktorer som är relevanta för ekonomisk integration och konvergens beaktas. Bland dessa ytterligare faktorer ingår resultatet av marknadsintegrationen vad gäller finansiella marknader och produktmarknader, utvecklingen av bytesbalansen samt utvecklingen av enhetsarbetskraftskostnader och andra prisindex. De senare omfattas av bedömningen av prisstabilitet.

I konvergensrapporten från december 2006 bedömde kommissionen att Malta uppfyllde ett konvergenskriterium (om långfristiga räntenivåer). I avvaktan på att förslaget om ändring av lagen om Maltas centralbank antas anses inte Maltas lagstiftning helt förenlig med artikel 109 i fördraget och ESCB-stadgan när det gäller centralbankens integrering med ESCB vid ett införande av euron.

2. FÖRENLIGHET MED LAGSTIFTNINGEN

Alla kvarvarande oförenliga inslag behandlas i en lag om ändring av lagen om Maltas centralbank, som antogs av parlamentet den 28 februari 2007 och som bör träda i kraft den dagen euron införs i Malta. Genom den lagen upphävs och ändras en rad artiklar så att ECB:s, ESCB:s och rådets respektive roller och behörighetsområden enligt fördraget beaktas. Detta gäller framförallt bestämmelser om ESCB:s uppgifter, transaktioner och instrument på det monetära området, om innehavet och förvaltningen av valutareserver och om rätten att godkänna utgivandet av sedlar och mängden mynt.

Lagstiftningen i Malta, särskilt lagen om Maltas centralbank, är förenlig med kraven i EG-fördraget och ESCB-stadgan.

3. PRISSTABILITET

Har referensvärdet beaktats?

Den genomsnittliga inflationen i Malta under tolv månadersperioden har legat på eller under referensvärdet sedan juli 2005, utom under perioden maj–oktober 2006. Den genomsnittliga inflationstakten i Malta under de senaste tolv månaderna fram till i mars 2007 var 2,2 %, vilket är lägre än referensvärdet på 3,0 %, och kommer troligen att stanna kvar under referensvärdet de närmaste månaderna³.

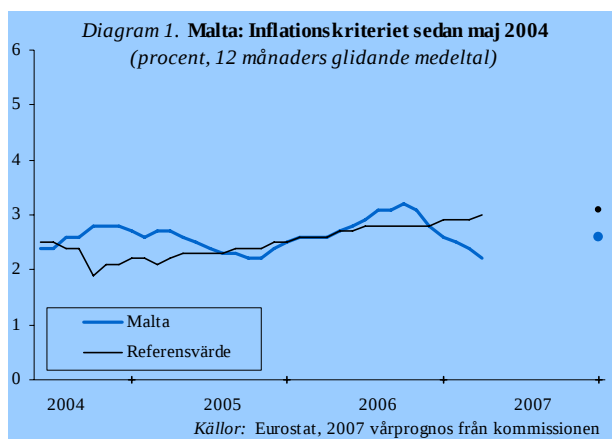
Underliggande faktorer och hållbarhet

Inflationen beräknad enligt det harmoniserade konsumentprisindexet (HIKP) har i Malta legat runt 2,5 % under de senaste åren. Inflationen har uppvisat viss volatilitet, framför allt beroende på att Malta är en liten och öppen ekonomi som är känslig för externa chocker (särskilt vad gäller livsmedels- och energipriser) och för förändringar i indirekta skatter. Inflationen ökade avsevärt hösten 2005, i huvudsak på grund av kraftigt höjda reglerade priser på energi och tillhörande produkter som svar på de ökade oljepriserna. När effekterna av energiprischocken ebbade ut sjönk

³ Enligt kommissionens vårprognos 2007 kommer den genomsnittliga inflationen i Malta under tolv månader att minska till 1,4 % i december 2007, medan referensvärdet beräknas ligga på 2,8 %.

inflationen avsevärt till under 1 % i slutet av 2006. Utöver betydande baseffekter i energiinflationen återspeglade nedgången en prissänkning för kläder, skor och flygtransport.

HIKP-inflationen utom energi och obearbetade livsmedel sjönk till 1,6 % 2006, från 2005 års nivå på 2 %. En måttlig kärninflation tyder på att inflationstrycket har förblivit begränsat, på grund av ett negativt produktionsgap och ett svagt lönetryck. Enhetsarbetskostnaderna har sjunkit sedan 2005 som en effekt av den kraftfulla lönedisciplinen i både privat och offentlig sektor. Det har hittills inte funnits några tecken på andrahandseffekter av energipriserna, vilket visar att inflationsförväntningarna fortfarande är väl förankrade. Den effektiva växelkursen stabiliserades i stort sett under 2005 och 2006 och förblev därmed i huvudsak neutral med avseende på importpriserna.

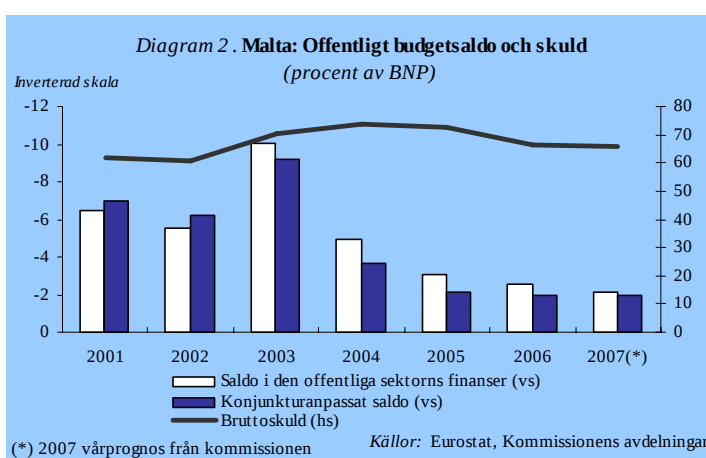
Inflationstakten förväntas vara fortsatt måttlig på medellång sikt, även om den tros öka något från den nuvarande låga nivån till följd av positiva baseffekter genom sjunkande energipriser. Riskerna i prognosen tycks i stort sett väl avvägda. De främsta riskerna gäller oljepriserna och är dubbelsidiga. Prognosriskerna för en lägre inflation än beräknat skulle kunna följa av den pågående liberaliseringen av Maltas energisektor och andra strukturella reformer som förbättrar produktmarknaderna. Riskerna för en högre inflation än beräknat skulle kunna följa av en åtstramning av arbetsmarknaden allteftersom de cykliska förhållandena förbättras.

Malta uppfyller kriteriet för prisstabilitet.

4. STÄLLNINGEN FÖR DEN OFFENTLIGA SEKTORNS FINANSER

Malta omfattas för närvarande av ett rådsbeslut om att det föreligger ett alltför högt underskott (rådets beslut av den 5 juli 2004)⁴.

Maltas underskott i de offentliga finanserna var relativt högt i början av 2000-talet och nådde 2003 sin högsta nivå på ca 10 %

4

2005/186/EG, EUT L 62, 9.3.2005, s. 21.

av BNP (främst till följd av en betydande engångstransaktion). Sedan dess har budgetunderskottet minskat avsevärt i samband med regeringens finanspolitiska konsolideringsprogram. Underskottet i förhållande till BNP nådde 2,6 % 2006 och enligt kommissionens vårprognos 2007 torde det uppgå till 2,1 % av BNP 2007. Inkomstkvoten har följt en uppåtgående trend, medan utgifterna som en andel av BNP ökade fram till 2003 för att därefter minska.

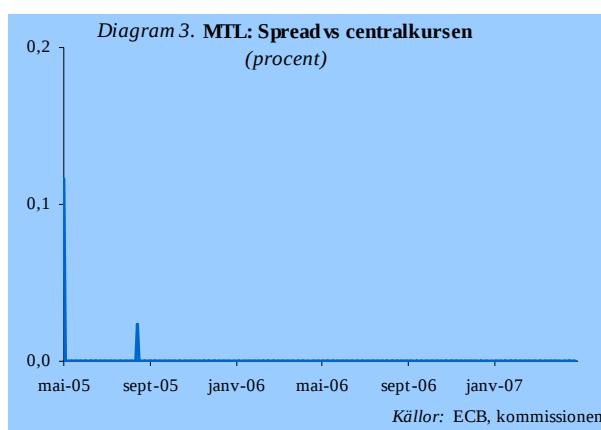
Den offentliga skulden ökade markant det första halvåret av decenniet och nådde en kulmen på omkring 75 % år 2004. Från 2005 har skuldkvoten emellertid börjat en nedåtgående trend och låg 2006 på 66,5 % av BNP. I kommissionens vårprognos 2007 förutses en offentlig skuldkvot på 65,9 % av BNP för 2007.

I sitt yttrande av den 27 februari 2007 om uppdateringen av konvergensprogrammet i december 2006 noterade rådet att skuldkvoten verkar minska i en tillfredsställande takt och närma sig referensvärdet på 60 % av BNP, samt att programmet var förenligt med en korrigering av ett alltför stort underskott senast 2006. Samtidigt noterade rådet att det fanns risker för budgetprognoserna i programmet, särskilt när det gäller de gynnsamma makroekonomiska förväntningarna för 2008 och 2009. Rådet uppmanade Malta att fortsätta de planerade ansträngningarna mot det medelfristiga budgetmålet, se till att skulden i förhållande till BNP minskar och att arbeta vidare på att utforma och genomföra vårdreformen för att förbättra de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt.

Mot bakgrund av denna utveckling och kommissionens vårprognos anser kommissionen att det alltför stora underskottet har korrigerats med en trovärdig och hållbar minskning av budgetunderskottet under 3 % av BNP, och skulden i förhållande till BNP minskar och närmar sig referensvärdet på 60 %. Därför rekommenderar kommissionen att rådet upphäver beslutet om att det föreligger ett alltför stort underskott i Malta (KOM(2007)621). Om rådet beslutar att upphäva förfarandet om att det föreligger ett alltför stort underskott för Malta kommer Malta att uppfylla kriteriet om den offentliga sektorns finanser.

5. VÄXELKURSSTABILITET

Den maltesiska liran har deltagit i ERM II sedan den 2 maj 2005, dvs. i 24 månader då denna rapport antas. Före inträdet i ERM II var liran knuten till en valutakorg av euro-dollar-pund sterling. Under den del av granskningsperioden då valutan inte var knuten till ERM II (27 april–1 maj 2005) låg liran kvar nära den framtida centralkursen. Vid inträdet i ERM II åtog sig de maltesiska myndigheterna ensidigt att hålla liran kring centralkursen. Under ERM II-deltagandet har liran förblivit stabil i förhållande till centralkursen och några allvarliga spänningar har inte uppstått. Andra indikatorer, till exempel utvecklingen av de

kortfristiga räntenivåerna och den utländska valutareserven, tyder inte på något tryck på valutakursen.

Malta uppfyller växelkurskriteriet.

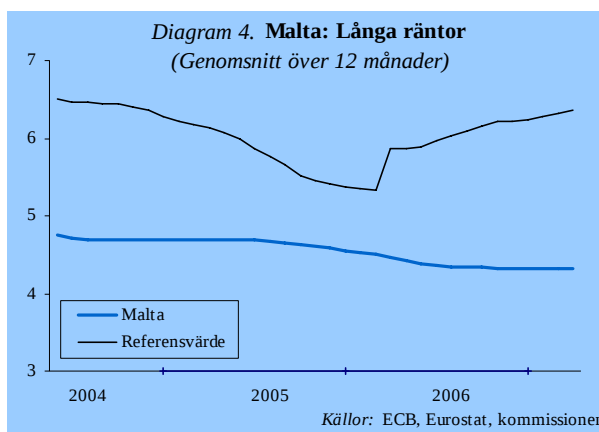
6. DE LÅNGFRISTIGA RÄNTESATSERNA

Den genomsnittliga långfristiga räntesatsen i Malta var under tolv månadersperioden fram till och med mars 2007 4,3 %, vilket understiger referensvärdet på 6,4 %. De genomsnittliga långfristiga räntesatserna i Malta har legat under referensvärdet sedan EU-anslutningen. Den långsiktiga

obligationsräntespreaden gentemot euroområdet har fluktuerat på relativt måttliga nivåer de senaste

åren och höll sig kring 30 räntepunkter första kvartalet 2007. Den begränsade spridningen på avkastningen gentemot euroområdet visar att en begränsad kvarvarande landrisk vägts in i räntan av marknaden.

Malta uppfyller således konvergenskriteriet för långfristiga räntenivåer.

7. ÖVRIGA FAKTORER

Andra faktorer har också undersökts, däribland integreringen av finansiella marknader och produktmarknader samt bytesbalansens utveckling. Maltas ekonomi är starkt integrerad i EU:s. Framför allt är handeln med och de utländska investeringarna från andra medlemsstater omfattande och Maltas finansiella system är i hög grad sammanlänkat med andra länders, både inom och utanför EU, via etableringen av finansiella intermediärer och gränsöverskridande tjänster. Maltas nuvarande bytesbalans har varit relativt volatil de senaste åren, vilket är en följd av att ekonomin är liten och har en smal sektoriell bas. Utrikeshandelsställningen uppvisar stora olikheter vad gäller handeln med varor och tjänster netto, med ett stort underskott i varuhandeln, som delvis kompenseras av ett stort överskott i tjänstehandeln. Underskottet i bytesbalansen har ökat markant under senare år och uppgick 2005 till 8,2 % av BNP. Denna ökning avspeglade besvärliga marknadsförhållanden inom de dominerande sektorerna elektronik och turism och, under 2005, en kraftig ökning av oljenotan. Under 2006 sjönk underskottet i bytesbalansen till 6,3 % av BNP till följd av en betydande ökning av löpande transfereringar efter ökade intäkter från tjänstesektorn på Internet som fullkomligt har exploderat. Underskottet i den sammanlagda bytes- och kapitalbalansen minskade från ca 4,9 % av BNP 2004–2005 till 3,2 % av BNP 2006. På finansieringssidan har nettointflödet av utländska direktinvesteringar till största delen täckt underskottet i bytesbalansen.

* * *

Med stöd av sin granskning av hur konvergenskriterierna har uppfyllts och i förvisning om att rådet kommer att följa kommissionens rekommendation om att upphäva beslutet om alltför stort underskott, finner kommissionen att Malta har uppnått en hög grad av varaktig konvergens.